

To: (10)(2e) [(10)(2e)]@minvws.nl
Cc: (10)(2e) [(10)(2e)] [(10)(2e)]@minvws.nl; (10)(2e) [(10)(2e)] [(10)(2e)]@minvws.nl
From: (10)(2e) [(10)(2e)]
Sent: Fri 4/10/2020 3:45:07 PM
Subject: input GV voor brief
Received: Fri 4/10/2020 3:45:07 PM

Hoi (10)(2e)

Zie hier, ik stuur het zo ook aan (10)(2e) bij CZ, zodat zij er ook naar kan verwijzen vanuit GGZ motie.
 Gr. (10)(2e)

Geestelijke verzorging

Ik heb uw Kamer tevens toegezegd goede voorbeelden te verzamelen van geestelijke verzorging die zich aanpast en aanbiedt in tijden van corona. Een uitvraag in het veld leverde tientallen voorbeelden op in diverse werkvelden (o.a. ziekenhuizen, ouderenzorg, mensen met een beperking, geestelijke verzorging Thuis) en ten behoeve van de diverse doelgroepen (o.a. patiënten, bewoners ouderenzorg, zorgmedewerkers, stervenden, burgers&naasten, daklozen).

Zo zijn er teams van geestelijk verzorgers, maatschappelijk werkers en medisch psychologen opgezet om ondersteuning te bieden aan IC-medewerkers. Is er extra inzet op advisering bij ethische dilemma's. Kan door geestelijk verzorging als een vitaal beroep te zien fysieke aanwezigheid mogelijk zijn, die mensen erkenning en rust biedt. Ook zien we veel gebruik van digitale middelen en telefoon om mensen bij te staan en om nieuwe rituelen vorm te geven. Bestaande of nieuwe samenwerking wordt benut, zoals met huisartsen, GGD, Slachtofferhulp Nederland, welzijns- en levensbeschouwelijke organisaties. Ook is er aandacht voor geestelijke verzorging op tijdelijke zorglocaties.

In bijlage X bij deze brief toon ik u een tiental voorbeelden. Maar er zijn er veel meer. Om ook inspiratie en navolging van de tientallen andere verzamelde initiatieven te laten uitgaan, ben ik in gesprek met veldpartijen over de verspreiding daarvan. Vorige week heb ik de koepels van zorgaanbieders reeds gevraagd aandacht te hebben voor het intramuraal aanbod geestelijke verzorging, voor de mogelijkheden die er zijn om dat aanbod aan te vullen met extern aanbod en voor de fysieke toegang tot gebouwen en afdelingen. Ik zal hen de aanvullende informatie meegeven. Ik zal ook informatie delen via rijksoverheid.nl/corona.

Graag merk ik nog op dat de initiatieven mede kunnen gedijen dankzij de professie van de specialisten geestelijke verzorging, zoals geestelijk verzorgers en vertegenwoordigers van levensbeschouwelijke organisaties. En dankzij de scholing die zij geven aan en samenwerking met andere zorgprofessionals en vrijwilligers. Daarnaast plukken wij nu de vruchten van het pionierswerk van geestelijk verzorgers die extramuraal werken dankzij de subsidie van VWS (gestart 2019), en allen die daarbij betrokken zijn vanuit de netwerken Palliatieve Zorg en Centra voor Levensvragen. Steeds meer geestelijk verzorgers werken in meerdere sectoren, waardoor de dwarsverbanden die nu nodig zijn, makkelijker kunnen worden gelegd.

(10)(2e) Beleidsmedewerker palliatieve zorg en geestelijke verzorging |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Langdurige Zorg |
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 (10)(2e) Werkdagen: dinsdag, woensdag, donderdag
 (10)(2e) [(10)(2e)]@minvws.nl | www.rijksoverheid.nl